

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapek@wp.pl; www.zawacka.pl

W.M. Gdańsk
+ Polonia. IX '39
Flisykowski Alfons

M-1645/2597 Pom.
1

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Fliśkowski Album.....

J. M. 1645/2597 Rom......

W. M. Gdańsk, Polonia.....
IX'39

I./1. Relacja —

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację *k. 2 s. 1-3*

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja —

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 6*

VI. Fotografie *dat. at. i kronografii*

11. Materiały wspomniawce rełaijs-
- Flisykowski Alfons:

1. art. "Alfons Flisykowski", [w:] Zastawieni
Pomocianie, Gdainsk 1984, s. 72-75 k. 25. 1-2-3

Zastępcę Pomocnika

Jdsuik 1984

ALFONS FLISYKOWSKI
(1902—1939),
obrońca Poczty Polskiej w
Wolnym Mieście Gdańsku

Alfons Flisykowski urodził się 22 września 1902 r. w Goręczynie, w pow. kartuskim. Był jednym z ośmiorga dzieci rolnika Józefa Flisykowskiego i Cecylii z domu Wika-Czarnowskiej. Rodzice jego wywodzili się ze starych kaszubskich rodów, których rodowód sięga XIII w.

Szkolę podstawową ukończył w rodzinnej wiosce. W okresie pierwszej wojny światowej uczęszczał do niemieckiego gimnazjum państwowego w Kościerzynie. Związał się tam z tajną organizacją niepodległościową — Towarzystwem Gimnastycznym „Sokół”. W tym okresie „Sokół” prowadził niezwykle ożywioną działalność patriotyczną na terenie Kaszub. Za przynależność do tej organizacji Flisykowski został przez władze niemieckie relegowany z gimnazjum.

Wyjechał do Gdańska, gdzie w latach 1918—1919 uczęszczał do prywatnej szkoły średniej. Nauki nie ukończył, gdyż rzucił szkołę i zgłosił się na ochotnika do Wojska Polskiego. Brał udział w walkach pod Ciechanowem. Dostał się do niewoli, z której uciekł. W trakcie ucieczki przekroczył granicę Prus Wschodnich i został internowany przez Niemców w Elku. Wywieziono go

do Minden w Westfalii — do obozu dla internowanych. W październiku 1920 r. uciekł z obozu i wrócił do Gdańska.

W 1921 r. został powołany do odbycia obowiązkowej służby wojskowej w Centrum Wyszkożenia Łączności w Zegrzu pod Warszawą. Skierowano go do Szkoły Podoficerów Rezerwy, którą ukończył w stopniu kaprala ze specjalnością telegrafisty jurysty.

W lutym 1923 r. A. Flisykowski złożył podanie o przyjęcie go na Poczta Polską w Wolnym Mieście Gdańsku. Pracę rozpoczął z początkiem marca jako praktykant pocztowy — telegrafista. Pracował w stacji „Hughesa”, początkowo w gmachu Komisariatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku, a następnie w Polskim Urzędzie Poczta-Telegraficznym Gdańsk 1. Z praktykanta początkowo został awansowany na asystenta pocztowego. Przez cały okres pracy na Poczcie Polskiej podnosił swoje kwalifikacje zawodowe na wielu specjalnych kursach i zgrupowaniach w kraju.

Oprócz pracy zawodowej A. Flisykowski brał czynny udział w życiu Polonii gdańskiej. Był aktywnym członkiem kilkunastu organizacji polonijnych, m.in.: Klubu Sportowego „Gedania” (lekkoatleta), Związku Podoficerów Rezerwy (członek sądu honorowego), Związku Strzelectwa Sportowego (prezes koła), Koła Przyjaciół Harcerstwa, Związku Strzeleckiego (komendant oddziału), Towarzystwa Byłych Wojaków OK III w Gdańsku (wiceprezes).

Mimo intensywnych zajęć zawodowych i pozazawodowych znajdował A. Flisykowski także czas dla rodziny: żony Marii oraz dzieci — syna Andrzeja i córki Henryki. Dla nich kupił w Klocu, w pow. kościerskim, gospodarstwo z kawałkiem lasu. Nie zamieszkali tam nigdy na stałe, gdyż do wybuchu wojny zajmowali mieszkanie służbowe w budynku pocztowym Gdańsk 1 na placu Heweliusza.

Za zasługi dla krzewienia polskości w lutym 1929 r. przyznano mu Medal Dziesięciolecia Odzyskania Niepodległości.

Na własną prośbę w lutym 1934 r. A. Flisykowski został przeniesiony z Urzędu Poczta-Telegraficznego Gdańsk 1 do Urzędu Poczta-Telegraficznego Gdańsk 2 na Dworcu Głównym. W niedługim czasie awansował na naczelnika tego urzędu.

Po ukończeniu w 1937 r. w Ministerstwie Poczt i Telegrafów w Warszawie kursu dla kierowników i kontrolerów mianowano go podreferendarzem i przeniesiono na stanowisko kierownika referatu pocztowego do Dyrekcji Okręgu Poczt i Telegrafów RP w Wolnym Mieście Gdańsku.

Tymczasem, nasilająca się z dnia na dzień, wrogość ludności niemieckiej wobec Polaków w Wolnym Mieście oraz napięta sytuacja międzynarodowa prowadzą do konsolidacji Polonii gdańskiej.

Gdy w marcu 1939 r. Niemcy zajęli Kłajpedę, Polacy w Gdańsku zaczęli przygotowywać się do samoobrony. We wszystkich polskich urzędach i instytucjach powstały plany samoobrony oraz organizowano grupy ludzi mających kierować obroną na wypadek wybuchu wojny.

Na miesiąc przed wybuchem wojny A. Flisykowski wysłał żonę z dziećmi do Warszawy. Sam zdecydował się zostać w Gdańsku, wiedząc, że gmach Poczty Polskiej będzie broniony. U niego w mieszkaniu w pokoju gościnnym rezydował „Konrad” — por. rez. inż. sap. Konrad Guderski — komendant obrony Poczty. On to wyznaczył A. Flisykowskiego na swojego zastępcę.

Rankiem 1 września 1939 r. Niemcy bez wypowiedzenia rozpoczęły wojnę z Polską. Po pierwszych strzałach na Westerplatte oddziały policji gdańskiej zaatakowały gmach Poczty Polskiej na placu Heweliusza, usiłując zająć go przez zaskoczenie. Szturmujące oddziały napotkały zdecydowany opór pocztowców.

W początkowej fazie walki zginął „Konrad”, a dowództwo obrony przejął A. Flisykowski. Dowodząc kilkudziesięcioma pocztowcami — w znacznej mierze podoficerami rezerwy — zdołał tak zorganizować obronę, że kolejne ataki na budynek Poczty Polskiej były odpierane. Zmusiło to Niemców do wprowadzenia oddziałów oraz użycia sprzętu szturmowego.

Umęczeni całodzienną walką, ranni i poparzeni pocztowcy skapitulowali dopiero około godz. dziewiętnastej.

Zamieszanie i zadymienie terenu wokół gmachu odwróciło uwagę atakujących od podwórza pocztowego. Wykorzystał to A. Flisykowski — uciekając wraz z kilkoma innymi obrońcami.

dokończenie bibliografii

*Hanna Jzsiorowska
str. 75*

T: M-1645/2597 Pom. Gdaiisk

Flisykowski Alfons

V. Marty informacyjne

№ 6

Flisykowski Alfons

ps. „Fischer”

Gdańsk¹

- obrońca portu gdańskiego. Podsekretarz
Dyrekcji Obrony Portu Telegrafów
w Gdańsku

Źródło: A. Gąsiorowski, „Generał...”, str. 26,
29, 34, 35, 36, 41

K. Woj. 12. 94.

Flisynowicz Alfons

Gdańsk
sierpień 1939 2

(1902 - 1939) podmiot z starych kaszub-
skiej rodziny. Od 1923 r. pracownik Poczty
Polskiej w Wolnym Mieście Gdańsku.
We wrześniu 1939 obrońca, potem dowódca
obrony Poczty. Aresztowanie, sąd polowy, wy-
rok śmierci między 8 wrz. a 5 paźd. 1939 r.
prawd. na terenie cmentarza Turpa

Grasiewicz Pomorskie ... 72-75

J.K., 1994

GDANSK

3

FLISYKOWSKI ALFONS

2-ca d-cy obrony Fortu Golemskiej
Komanda Guderiskiego.

18 VIII 44 AK na Pomorzu, s. 203

Fliszykowski Alfons
ur. 22. 09. 1902
zrost nelany - prawdopodobnie 5.10.1939
Podreferendarz, zastępca dowódcy
oborny Pocy
obronca Pocy Polskiej w Galicisku

galicisk
lerno 1939

4

Śniadko, Chudy, Zaspia ... str 20

h JV

a
Tliszykowski Alfons

Gdańsk 5

podreferendarz Pocztę Polską w Gdańsku, ranny
kastingił dowódcę szeregów Konradzie Guderściego,
który zginął plenownego dnia wojny 1938 r.

Kob. Sprisicima Łopi Kopeci

I / 27, 29, 54, 58, II / 4 i III / 1, 2, 4, 9, 12

Ani 11/2008

+ Flisykowski Alfons

Terror
Edo, sk

f

2

24. Alfons Flisykowski (1902-1939) – pracownik Poczty Polskiej w Gdańsku, działacz KPH, opiekun drużyny pozaszkolnej w Gdańsku, instruktor Przystosowania Wojskowego, członek kierownictwa Tajnej Organizacji Wojskowej, zastępca dowódcy obrony Poczty Polskiej w Gdańsku, ranny w tej akcji, więziony w kazamatach na Biskupiej Górze, rozstrzelany 5.10.1939 r na Zaspie. Miejsce upamiętnia pomnik przy al. Jana Pawła II. Uniewinniony przez Sąd W Lubece w 1996 r.

Zob: Pomorskie Mercantuo (zarys historii nr 5)
Gdańsk-Sopot 2002, s. 16.

Mysiewice III 2012